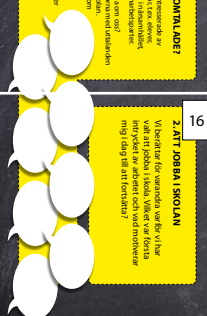

Dialogduk – utskriftsanvisningar

4	3	2	1
HANDLING 1 A. Vad behövs vi göra det? B. Hur ska vi göra det? C. Vem/vilka ska göra det? D. Tidplan och uppföljning	HANDLING 2 A. Vad behövs vi göra det? B. Hur ska vi göra det? C. Vem/vilka ska göra det? D. Tidplan och uppföljning	HANDLING 3 A. Vad behövs vi göra det? B. Hur ska vi göra det? C. Vem/vilka ska göra det? D. Tidplan och uppföljning	HANDLEDNING Dialogduk för skolpersonal Vad är en dialogduk? Viktigt att tänka på Lucky till med arbetet

4	3	2	1
8	7	6	5

12 Dialogduk för skolpersonal 3. HUR VILL VI BEHANDLAS? 	11 VÄRDEGRUND 4. VÄR EGEN VÄRDEGRUND	10 VÄRDEGRUND 4. VÄR EGEN VÄRDEGRUND	9 5. VÄRDEGRUNDEN 6. EXEMPEL UR /ANDAGEN 7. PRESENTERA OCH SAMMANFATTA
16 3. ATT JOBBA I SKOLAN	15 1. Dialog är att tänka tillsammans	14 8. HANDLINGSPLAN – VAD ÄR NÄSTA STEG? 9. AVSLUTANDE REFLEKTION	13 6. EXEMPEL UR /ANDAGEN 7. PRESENTERA OCH SAMMANFATTA

12	11	10	9
16	15	14	13

4	3	2	1
8	7	6	5

I SKOLAN
FÖR TRYGGA RELATIONER

DIALOGDUK

4	3	2	1
8	7	6	5

VÄRDEGRUNDEN

för den grundläggande utbildningen

Alla elever är unika och har rätt till god undervisning

Varje barn är unikt och värdefullt i sig. Var och en har rätt att växa till sin fulla potential som människa och samhällsmedlem. Eleven behöver känna sig hörd och uppskattad i skolgemenskapen, samt känna delaktighet i sitt lärande och välbehövande.

Varje elev har rätt till god undervisning och att lyckas i skolarbetet. I takt med att eleverna lär sig formar de sin identitet, människosyn, världs bild och världsåskådning samt sin plats i världen. Samtidigt skapar eleverna en relation till sig själva, andra människor, samhället, naturen och olika kulturer. Gemensam reflektion kring värderingar i skolan och hemmen och det samarbete som bygger på denna bidrar till att trygga elevernas helhetsmässiga välbehövande.

Humanitet, bildning, jämlikhet och demokrati

Den grundläggande utbildningen ska stödja elevernas utveckling till humana människor. Utbildningen grundar sig på respekt för liv och mänskliga rättigheter och på att man försvarar dessa. Bildning syns i sättet att förhålla sig till sig själv, till andra människor, till omgivningen och till kunskap samt i sättet och viljan att agera. En bildad människa strävar efter att handla rätt och att respektera sig själv, sin omgivning och andra människor.

Den grundläggande utbildningen ska främja välbehövande, demokrati och aktiv medverkan i medborgarsamhället. Jämlikhet och en allmän princip om alla människors lika värde är ett centralt mål. Undervisningen ska främja ekonomisk, social och regional jämlikhet och jämställdhet mellan könen. Undervisningen ska vara religiöst, konfessionellt och partipolitiskt obunden.

Kulturell mångfald är en rikedom

Undervisningen ska stödja elevernas kulturella identiteter och sporra dem att aktivt delta i egna kulturella och sociala gemenskaper och också till att de intresserar sig för andra kulturer. Eleverna ska handledas att lära sig att se saker utifrån andra människors livssituationer och förhållanden. Att lära sig tillsammans över språk-, kultur-, religions- och livsåskådningsgränserna skapar förutsättningar för genuin kommunikation och gemenskap. Den grundläggande utbildningen ska ge en grund för ett världsmedborgarskap som respekterar de mänskliga rättigheterna och som sporrar till positiva förändringar.

Nödändigheten av en hållbar livsstil

Den grundläggande utbildningen ska främja en hållbar livsstil och ekosocial bildning. Hållbar utveckling och livsstil kan ses ur ett ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt perspektiv. Eko-social bildning innebär förståelse i synnerhet för allvaret i klimatförändringen och en strävan att främja en hållbar livsstil. Inom den grundläggande utbildningen ska man reflektera över konflikter mellan konsumtions- och produktionsätt som står i strid med en hållbar framtid. Dessutom ska man tillsammans försöka hitta och tillämpa lösningar, som korrigerar en icke-hållbar livsstil. Den grundläggande utbildningen ska öppna perspektiv mot ett globalt ansvar som sträcker sig över generationer.

4	3	2	1
8	7	6	5

4	3	2	1
8	7	6	5

HANDLEDNING

Dialogduk för skolpersonal

Vad är en dialogduk?

Folkhälsans dialogduk för skolpersonal erbjuder skolans kollegium en möjlighet att föra ett bra samtal om värderingarna i skolan. Att arbeta med dialogduken är en metod som skapar stora möjligheter till interaktion mellan kollegor. Resultatet är beroende av aktivt deltagande där alla känner ett gemensamt ansvar för processen. Dialogduken handlar om de värderingar och det skolklimat som personalen vill utveckla och stå för. I arbetet med dialogduken är målsättningen att samtala kring värderingar och de ord som beskriver värdegrunden, och att fundera över vilka konkreta handlingar på skolan som kan göra värdegrunden tydlig i vardagen. Vad betyder värdegrunden i det praktiska arbetet? Hur syns den i vardagen på skolan?

Att föra en dialog är att lyhört lyssna, samtala och dela erfarenheter och idéer. Dialogen är ett förhållningssätt som utgår från ömsesidig respekt.

Arbetet utgår från en duk med tydliga uppgifter och frågor. Grupper på cirka 4–6 personer samlas kring duken. Uppgifterna på duken är placerade så att alla i gruppen på ett naturligt sätt kommer att få instruera och göra anteckningar. Anteckningarna från dialogduken kan sammanställas och utgöra underlag för fortsatt arbete på skolan.

Viktigt att tänka på

Målgrupp	Skolpersonal, kollegor från samma skola.
Gruppens storlek	4–6 personer/grupp.
Rummet	Sitt gärna kring mindre bord som är lämpliga för gruppstorleken. Om det är flera grupper kan man med fördel arbeta i olika rum.
Tiden	Reservera gott om tid, 2–3 timmar rekommenderas. Ange starttid och sluttid. Påminn gruppen om tiden med jämna mellanrum. Fördela tiden så att gruppen hinner besvara alla frågor. Ta gärna en kort paus.
Ta med	Värdegrunden finns definierad i de nationella läroplansgrunderna. Den behöver finnas nära till hands för alla grupper i arbetet med dialogduken. En förkortad version av nationella värdegrunden finns med på dialogduken. Ta också med skolans eventuella egna värdegrund.
Delaktighet	Kom ihåg att värdegrunden i skolan ska diskuteras även med elever och föräldrar.

Lycka till med arbetet!

Kontakta gärna Folkhälsan om ni har frågor gällande arbetet med dialogduken.
www.folkhalsan.fi

4	3	2	1
8	7	6	5

HANDLING 3

A. Vad behöver vi göra nu?

B. Hur ska vi göra det?

C. Vem/vilka ska göra det?

D. Tidsplan och uppföljning

4	3	2	1
8	7	6	5

HANDLING 2

A. Vad behöver vi göra nu?

B. Hur ska vi göra det?

C. Vem/vilka ska göra det?

D. Tidsplan och uppföljning

4	3	2	1
8	7	6	5

HANDLING 1

A. Vad behöver vi göra nu?

B. Hur ska vi göra det?

C. Vem/vilka ska göra det?

D. Tidsplan och uppföljning

Nödändighet av en hållbar livsstil

Kulturell mångfald är en rikedom

Humanitet, bildning och demokrati

Alla elever är unika och har rätt till god undervisning

5. VÄRDEGRUNDEN I LÄROPLANEN

Vi ska nu läsa igenom värdegrunden i läroplanen och vilka tankar som väcks när vi läser dem. Vi ska också spegla dem mot våra egna viktiga värdeord från ruta fyra. Har vi tänkt lika? Saknas någon del i det vi diskuterat tidigare? Vi kan lägga till ytterligare värdeord i ruta fyra om vi vill.

ARDAGEN

duellt och berättar

ler händelse då jag
itt arbete levde
ord.

ler händelse då
t jag i mitt arbete
värdeord.

12	11	10	9
16	15	14	13

VÄRDERING

En värdering är en uppfattning om vad som är värdefullt. Med en gemensam värdegrund menas de grundläggande värderingar som arbetsgemenskapen formulerat och som man beslutat att ska gälla i verksamhet.

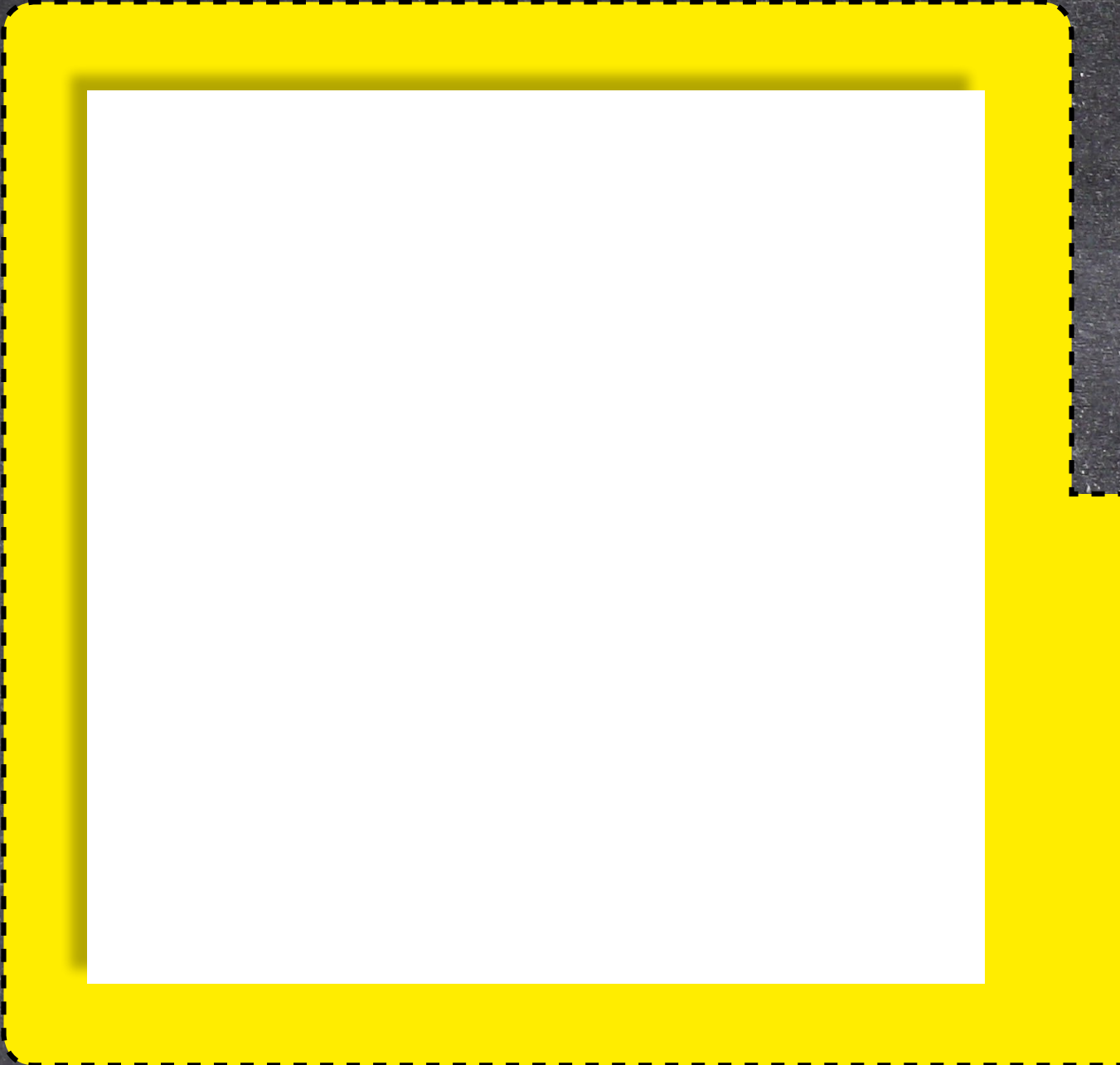
4. VÅR EGEN VÄRDEGRUND

Vi har nu pratat om hur vi vill att vår skola ska bli omtalad. Vilka värdeord vill vi att ska ligga som grund för vårt arbete, för att vi ska höra det här sägas om oss? Vi ska nu lista våra viktigaste ord och definiera vad de betyder för oss i praktiken.

Vi läser texten i rutan nedan.

RELATIONER
PLAN

12	11	10	9
16	15	14	13

FÖR TRYGGA
ISKA

12	11	10	9
16	15	14	13

DIALOGDUK

för skolpersonal

3. HUR VILL VI BLI OMTALADE?

Det finns många som är intresserade av vår skola och vad vi står för, t.ex. elever, vårdnadshavare, invånare i närsamhället, kommunpolitiker och samarbetsparter.

- a) Vad vill vi att de ska säga om oss?
Nu ska vi fylla i pratbubblorna med uttalanden som vi önskar höra om skolan.
Vi skriver också ner vem som uttalar sig.
- b) Om vi blir omtalade på det här sättet, vilka effekter kan det få för skolan och för mig?

7. PRESENTERA OCH SAMMANFATTA

- a. Vi har nu i gruppen listat och definierat värdeord som är viktiga för oss. Ifall vi inom kollegiet jobbat i många små grupper är det nu dags att presentera våra värdeord för varandra.
- b. Vill vi nu enas om en gemensam värdegrund för vår skola eller behöver vår skolas värdegrund uppdateras? Vilka värderingar vill vi sätta extra mycket tonvikt på?

6. EXEMPEL UR

Vi tänker först inordna värdeorden i grupper sedan för varandra diskutera värdeorden – om en situation har uppstått där jag upplevde att jag inte levde upp till dessa värdeord – om en situation har uppstått där jag **inte** upplevde att jag inte levde upp till dessa värdeord.

12	11	10	9
16	15	14	13

12	11	10	9
16	15	14	13

r och den verksamhet som vi i vår skola vill
cklingen framåt är att föra ett bra samtal om
neten om vilka vi är och i framtiden vill vara.

8. HANDLINGSPLAN – VAD ÄR NÄSTA STEG?

Nu har vi påbörjat arbetet med att ta fram eller utveckla vår skolas egen värdegrund.

För att värdegrunden ska synliggöras i skolans verksamhet är det nu dags att göra upp en konkret handlingsplan.

- Hur kan vi omsätta värdeorden i konkreta handlingar?
- Vad behöver vi göra?
- Hur ska det göras?
- Vem/vilka ansvarar?
- Tidsplan och uppföljning.

Använd gärna underlag på baksidan av dialogduken.

9. AVSLUTANDE REFLEKTION

Vi går laget runt och berättar hur vi tycker att arbetet och samtalen med dialogduken fungerat.

Den här dialogduken behandlar de värderingar som hjälper oss att utveckla och stå för. Ett sätt att aktivt driva utvecklingen av de här frågorna och därigenom öka medvetenheten om dem.

1. DIALOG ÄR ATT TÄNKA TILLSAMMANS

Vi kommer överens om gemensamma spelregler som ska gälla under arbetet med dialogduken. Reglerna hjälper oss att föra ett bra samtal.

2. ATT JOBBA I SKOLAN

Vi berättar för varandra varför vi har valt att jobba i skola. Vilket var första intrycket av arbetet och vad motiverar mig i dag till att fortsätta?

